

Neva Ceng-i Harbi

NEY

Ali Ufkî / (Wojciech Bobowski)

Usûlü : **Düyek** [8/8]

(1610 - 1675)

SON (Temmet)

Ali Ufkî

(Wojciech Bobowski)

[1610 - 1675]

Klasik Türk musiki bestekârî, santürî, müzikolog ve ' Mecmua-i Sâz ü Söz ' adlı nota ve güfte mecmuasının yazarıdır. Doğum adı ile Wojciech Bobowski, Leh kökenli bir ailenin çocuğu olarak Gorlice yakınlarındaki Bobowa'da doğmuştur. Protestan bir ailede büyümüş ve kariyerine kilise müzisyeni olarak başlamıştır. Leh (Polonya) asıllı olup sonradan Müslüman olmuştur, 1610 yılında doğmuştur.

Esir edilişi ve İstanbul'daki ilk yılları ile ilgili farklı bilgiler mevcuttur. Kırım Hanlığı ordusu tarafından bir savaşta esir alınmış ve İstanbul'a gönderilmiştir. Daha sonra ihtida ederek ' Ali Ufkî ' adını almış ve Enderunda eğitim gördükten sonra sarayda, hanende olarak ve tercüme odasında çeşitli görev yaptı. Claes Nicholas Ralamb, 1657'de bizzat kendisinden dinlediğini belirterek onun 1645'te Venedikliler'le yapılan savaşta Osmanlılar'a esir düştüğünü, sarayda Enderun'a alınarak yetiştirildiğini ve burada on yıl hânendelik yaptıktan sonra padişah tarafından âzat edilerek sipahi ulufesi aldığını nakletmektedir. Polonya kaynaklarına dayanan Franz Babinger ise önce sarayda esir olarak çalıştığını, adını belirtmediği bir Türk asilzadesinin hizmetine girdiğini, bir müddet sonra da âzat edildiğini yazmaktadır.

Daha sonra ihtida ederek ' Ali Ufkî ' adını aldı. Enderunda eğitim gördü ve görev yaptı. Çeşitli Türk sazlarını ve bilhassa ' santürî ' olarak anılacak derecede santür çalmayı öğrendi. Kendisine ' Bey ' unvanı verildi. Eserlerinde kendisinden daima ' Ali Ufkî Bey ' olarak bahsetmektedir. Bir rivayete göre 1676 yılında, bir başka ve daha kuvvetli rivayete göre ise 1685 yılında öldü. Ali Ufkî Bey 3.Murat'a ait olduğu öne sürülen ve bir sabah namazına kalkamadığından nefsinin terbiye için yazdığı ' uyan ey gözlerim gafletten uyan ' güfteleri ile başlayan eserini de bestelemiştir. Sarayda mütercim, hazinedâr ve bestekâr olarak hizmet vermiştir. Lehçe'nin yanı sıra Türkçe, Arapça, Fransızca, Almanca, Yunanca, İbrani, İtalyanca ve Latin dilleriyle birlikte 16 dil bilmekteydi.

Ölümü ile ilgili bilgiler farklılık arz etmekte olup, hayatının büyük bölümünü geçirdiği İstanbul'da öldüğü kesin olarak bilinmemekte, ölüm tarihi konusunda ise çeşitli kaynaklarda 1672, 1675, 1676 veya 1680 tarihleri gösterilmektedir.

Düyek Usûlleri

*) Sekiz zamanlıdır.

*) iki Sofyan'dan meydana gelir.

*) 8/8 ve 8/4 lük değerlerde vurulur

*) 8/4 lük mertebesi Ağır Düyek adını alır.

Düyek Darb Usûlü

[8/8] mertebesi

1. Darb : (Düm) / [1/2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
2. Darb : (Te-Ek) / [1 Zamanlı ve Kuvvetli]
3. Darb : (Tek) / [1/2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
4. Darb : (Dü-Üm) / [1 Zamanlı ve Kuvvetli]
5. Darb : (Te-Ek) / [1 Zamanlı ve Zayıf]

Kaynak :

1) ' Türk Musikisinde Usuller ve Kudüm ', M. Hurşit UNGAY

2) ' Türk Müsiki Nazariyatı ve Usûlleri-Kudüm Vevleleri ' İsmail Hakkı ÖZKAN (1941- 2010)